

עלון תורני שבועי בהלכה ובאגדה

העלון מוקדש להצלחת לידן ומאי ישראל ובני ביתם הי"ו

מוקדש לרפואת אימי מורתי ז'נט ימנה הי"ו בת איז'ה

הרב יעקב שניאור שליט"א

עליה קטנה אבל בטוחה!

לכל דבר יש תחילה וסוף גם לארבעים ושנים מסעות שנסעו וחזו בני ישראל במדבר במשך ארבעים שנה. כך יחזרת התורה שוב ושוב "ויסעו... ויחנו... ויסעו... ויחנו", עם שלם, שיישם ריבוא גברים, כשליצידם נשים וטף על מקניהם ורכושם הרב שהוציאו ממצרים, הולכים במדבר במשך ארבעים שנה כשהם רואים נסים גלויים ומופתים רבים.

נאמר בפסוק הפותח את הפרשה האחרונה בחומש במדבר: **"אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לִצְבֹּאתָם בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן"** (לג א). ואחריו נאמר כי משה רבינו כתב את כל המסעות: **"וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת מוֹצְאֵיהֶם לַמַּסְעִיִּים עַל פִּי ה' וְאלה מסעיהם לְמוֹצְאֵיהֶם"** (לג ב).

הקשה הרה"ק רבי אלימלך מליזנסק זצ"ל בעל ה'נועם אלימלך', למה הגמרא מפרטת תחילה להתפלל לכיוון ארץ ישראל, ואחר כך לכיוון ירושלים, ולאחר מכן לכיוון בית המקדש, ולבסוף להתפלל לכיוון קודש הקודשים והכפרות?

ומיישב שמהלכה זו יש ללמוד לעלות בעבודת ה' בשלבים
ובהדרגתיות, הנמצא בחוצה לארץ אין באפשרותו דלג ולחשוב
על קודש הקודשים, תחילה עליו לעלות דרגה אחת ולחשוב על
ארץ ישראל, ושוב לעלות עוד דרגה ולחשוב על ירושלים, ורק
לאחר מכן לחשוב על קודש הקודשים.

והלקח עברונו, על כל אחד לעבור מ"ב מסעות בחייו, וכפי כוחותיו כך גודל המסע שלו בחיים. **הרה"ק רבי משה חיים אפרים זצ"ל** ה'דגל מחנה אפרים' (ד"ה ויכתבו משה), כתב להסביר בשם סבו **רבינו ה'בעל שם טוב' הקדוש זיע"א**, שמיים היוולדו ועד שובו אל עולמו על האדם לעבור מ"ב מסעות.

וכפי המסופר על מרן הגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל הידוע בכינויו ה'סטייפלר', שפעם אחת בא לפניו מאן דהוא ואמר לו: "רבינו, אני נכשל הרבה". שאלוהו הרב: "אמור לי, האם לפעמים אתה גם מנצח?", ענהו האיש: "אבל אני נכשל הרבה מאוד". שוב שאלוהו הרב ואמר: "אבל לפעמים אתה כן מצליח לנצח?", והלה ענה שוב: "רבינו, אבל הכישלונות רבים המה...". חזר הרב בפעם השלישית ושאלוהו: "בכל זאת, תענה לי. האם לפעמים אתה כן מנצח?". ואז הואיל האיש להבין את שאלת הרב וענה: "אמת. לפעמים אני מנצח".

מששמעו כן אמר ה' מטייפלר' בהחלטיות: "אם כן, לך בכוּחַ זה. לך בכך ניצחונותיך המועטים, ומהם תתעורר ותשאב כוח להאמין שבסופו של דבר אתה תנצח".

העליה ברוחניות בהדרגתיות היא הנכונה והבטוחה ביותר!

ועלינו להבין מדוע נמנו כל המסעות הללו? ולשם מה מאריכה התורה בתיאור מפורט של כל המסעות? אלא שכתב **רבינו עובדיה הספורנו** שהסיבה שהתורה מזכירה את כל המסעות בפרוטרוט "רצה הא-ל ליתברך שיכתבו מסעי בני ישראל, להודיע זכותם בלכתם אחריו במדבר בארץ לא זדועה, באופן שהיו ראויים להיכנס לארץ". כלומר, שבח גדול הוא לעם ישראל שהלכו אחרי ה' במדבר באמונה שלימה שזו הדרך עליהם לעבור בדרכם לארץ המובטחת, וכדברי הנביא: **"הֲלֹךְ וְקִרְאתָ בְּאֶזְנֵי יְרוּשָׁלַיִם לֵאמֹר, הִנֵּה אֲמַר ה' זְכַרְתִּי לָךְ מִסַּד וְעֹרֹךְ אֶהְיֶה לְלֹלֶתְךָ. לִכְתֹּב אֲחֵרִי בַּמִּדְבָּר בָּאֶרֶץ לֹא זְדוּעָה"** (ירמיהו ב, ב).

חזאת ועוד, מצינו טעם סגול ללך שכל מסע היה "תיקון" בפני עצמו, וביאורו **רבינו ה'אור החיים הקדוש זיע"א** "על פי דברי אנשי אמת (זוהר ח"ב קג), שאמרו שהליכת ישראל במדבר היתה לברר נצוצי הקדושה, שאנס איש הבלילע החונה במדבר השמש, ששם קנה מקומו, נחש שרץ ועקרב. ודבר שם עדת ה' להוציא בלוע מפיו". דהיינו, בלכתם במדבר עם ישראל נסעו את כל ארבעים ושנים מסעות, אך בחניות, פעמים שהתעכבו במקום אחד שנה, ולעיתים עזבו כבר לאחר כ"ב שעות, היכן שהיה צורך בבירור גדול התעכבו זמן רב, והיכן שדי בבירור קטן די בזמן מועט, מסעות הללו היו הכנה לקראת הכניסה לארץ המובטחת.

מעל הכל מבקשת התורה ללמדנו כי הדרך הנכונה והבטוחה לעלות בעבודת ה', היא להפעיל ולהעלות לראש הפסגה בהדרגות ובשלבים מדורים, כאשר כובשים ועולים שלב אחד ניתן להמשיך ולעלות לשלב הבא אבל המבקש לזלזל על השלבים ולעלות בפעם אחת, סופו שיפול לתחתית ויתאיש ויאבד את כל עבודתו. אם מתחילה הוא אומרם לעם ישראל כי עליהם לעבור ארבעים ושנים מסעות במדבר, יתכן והיו אומרים שהדבר בלתי אפשרי בעליל, אולם לאחר שעברו מסע אחד והיה עליהם להמשיך רק עד המסע הבא, היה הדבר אפשרי בהחלט.

העלון מוקדש

[illegible]

להצלת יהודה בו איילה גולה וגלית בת דינה וכל יוצאי חלציהם הי"ו

גיליון 547

פרשת מטות-מסעי

ראש חודש מנחם אב תשפ"ה

כניסת שבת: 19:12

צאת שבת: 20:27

ר"ת: 21:05

להורות

אכילת בשר בחודש אב

שאלה: האם מותר לאכול בשר לאחר ראש

חודש אב עד התענית?

תשובה: אמרו חז"ל (תענית כט:) "משנכנס אב ממעטין בשמחה". ולכן אין להרבות בשמחה בימים אלו, שהם ימי צער ואבל על חרבן בית המקדש. בין היתר נוהגים להחמיר שלא לאכול בשר ושלא לשותות יין מראש חודש אב עד אחר התענית, שאין שמחה אלא בבשר ויין (כדעה האמצעית המובאת בשלחן ערוך סי' תקנא ס"ט).

אולם ביום ראש חודש עצמו נהגו היתר לאכול בו בשר, שהוא כיום שמחה, וכן נוהגים הספרדים (חיד"א במורה באמצע אות רלב, בן איש חי ש"א פ"ר דברים אות טו, כף החיים אות קכז). ויש חלק מהאשכנזים שנהגו להחמיר שלא לאכול בשר בראש חודש (משנה ברורה ס"ק נח).

ובכלל האיסור בין בשר בהמה ובין בשר עוף (שלחן ערוך שם ס"ו). וכן נוהגים להחמיר שלא לאכול אף תבשיל שנתבשל עם בשר, ואוכל רק את התבשיל ללא הבשר, אמנם קדירה שבישולו בה בשר בתוך מעט לעת (24 שעות), מותר לכתחילה לבשל בה תבשיל פרווה ללא חשש (משנה ברורה ס"ק סג, כף החיים אות קמב, חזון עובדיה ארבע תעניות עמ' קעב).

אך יש להתיר לילדים קטנים ואפילו כשהגיעו לגיל חינוך לאכול בשר שירדה חולשה לעולם, וטוב להחמיר בילד בן שנים עשרה שנה ויום אחד (חזון עובדיה ארבע תעניות עמ' קצ, שו"ת אור לציון ח"ג פ"ה ה"ו) וכן הדין לחולה שנתרפא והוא חלש, לילדת בתוך שלושים יום, מעוברת הסובלת מחולשה, ומינקת שאי אכילת בשר יפריע לתזונתה (חזון עובדיה שם עמ' קצג).

ומצוה לאכול בשבת בשר, ואף בשבת "חזון" מותר לאכול בשר ולשתות יין, ואין להחמיר בכך, שאסור להראות אבילות בשבת (שלחן ערוך סי' תקנב ס"ז, משנה ברורה ס"ק כג, כף החיים אות ג), והמחמיר ואינו אוכל בשר בשבת, עבירה היא בידו (משנה ברורה וקפי החיים שם בשם הרא"ש).

ואפילו מי שנהג להחמיר שלא לאכול בשר בשבת, צריך לבטל מנהגו שזהו מנהג טעות, ואין צורך לעשות על כך התרת נדרים (חזון עובדיה ד תעניות עמ' רסה, שו"ת אור לציון ח"ג פ"ה כ"ה בבאוריים). וכן הורו גדולי רבני מרוקו לבטל מנהג זה שנהגו בו כמה משפחות בעיר דבדו (כ"כ הגאון רבי רפאל ברוך טולדנו בשו"ע סי' תצט ס"ט, שו"ת ויאמר יצחק לרבי יצחק בן וואליד הלכות ט' באב סי' ב, וכן נהג הגה"ק סידיא בבא סאלי דע"א כמובא בספר ישראל סבא).

למעשה

אין מחילה - אין שידוך!

אומרים חז"ל (יומא טו), שבית המקדש הראשון נחרב מפני שהיו בו שלוש עבירות החמורות בתורה גילוי עריות שפיכות דמים ועבודה זרה. אבל בית המקדש השני שהיו עוסקים בתורה ובמצוות וגמילות חסדים מפני מה נחרב? מפני שנאת חינוס! ואמר פעם **הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל** ראש ישיבת מיר: "בין אדם לחברו זה אש!" פגיעה בזולת וגרימת צער לשני עלולה לשרוף! ואש שורפת! פעמים קפידות ועלבונות מסוגלים להחריב עולמות!

סיפר **מורן הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א** הייתי עד לסיפור הבא מקרוב, אל ביתו של גיסי **מורן שור התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל** נכנסה בחורה הלומדת בכיתה גבוה באחד הסמינרים בבני ברק. היא החלה לספר לו על תופעה פלאית המתרחשת בכיתה. למרבה הפלא כל בנות הכיתה שהגיעו לגיל שידוכין מעוכבות, ואף אחת מהבנות לא זכתה לבוא בבית האירוסין.

רבי חיים נשאר כשמבטו מופנה אל תוך הספר ונראה מעורער, "טוב מה את רוצה?" נשאלה הבחורה. והיא אמרה שהיא מבקשת לדעת מה לדעת הרב מעכב בעדן מלהקים ביתם של תורה? ומה עליהן לעשות?

רבי חיים ענה לה ללא היסוס, אם מדובר בכל בנות הכיתה שהרי שזוהי 'חטאת הקהל', וצריך לחשוב במה פשעה ובמה חטאה הכיתה כולה. ולדעתו יש שתי אפשרויות לכך או שהבנות פגעו במורה או שפגעו באחת החברות.

התלמידה ביקשה להעביר את תשובת הרב לשאר חברותיה, ולאחר מכן נפגשו כל הבנות ודנו מי נפגעה מהן, המסקנה אליה הגיעו שהמורה לא נפגעה מהן אבל יתכן מאוד שאחת החברות בכיתה כן נפגעה מהן.

היתה זו תלמידה שנראית כאומללה, ואף אחת מהחברות לא התכוונה לפגועה בה, ויתכן והפגיעה היתה בדבר קל מאוד, אולי לא האירו לה פנים, יתכן ולא שיתפו אותה מספיק בהחלטות בכיתה, ושמוא הן העירו לה בטעות על איך שהיא נראית... איך שלא יהיה התלמידה פגועה מהן ומקפידה עליהן.

תלמידות הכיתה שיגרו משלחת נכבדה של כמה בנות אל החברה הפגועה, וביקשו ממנה שתמחל להן, אלא שהיא הפתיעה אותן ואמרה בפה מלא: "איני סולחת ומוחלת לכן!". הן הבינו שאם החברה מסרבת למחול כנראה שהפגיעה קשה לה מאוד ועד שהן לא יפייסו אותה, אין להן כל סיכוי למצוא שידוך, והכל יישאר תקוע.

הן שקלו את צעדיהן מחדש, והחליטו שהפעם כל תלמידות הכיתה ללא יוצא מן הכלל חייבות לבוא אל ביתה של החברה הפגועה ולבקש את סליחתה שוב ושוב עד שהיא תסלח להן.

כשנכנסו הבנות אל ביתה, הן ביקשו את סליחתה אך היה נראה על פניה הקושי למחול ולסלוח, והן הבטיחו לה שהן בעצמן ישתדלו בכל מאוהן לדאוג לה לשידוך טוב וראוי. ואם לא די בכך, הרי שאביה של אחת הבנות הבטיח לשאת בעול הכספי של דמי השדכנות בסך אלף דולר.

משראתה הבת הפגועה שחברותיה מבקשות סליחה אמיתית, והן באמת חוזרות בתשובה על הפגיעה בה, נענתה ומחלה להן בלב שלם... וראה זה פלא, שבועיים לאחר מכן מצאו ארבע מבנות הכיתה את זיווגן!

(מתוך ספר אורבה)

להחכים

מאת הגה"ח אברהם ישי שניאור נ"י

"נָקָם נִקְמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מֵאַתַּת הַמִּדְיָנִים אַחֲרֵי תִּאֲסָף
אֶל עַמִּיקָךְ" (לא, ד)

הסביר רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק זצ"ל, ה'משך חכמה', אם מלחמת מדיין הייתה אחרי מות משה, היו אומרים שכל ימי משה עם ישראל לא נלחמו במדיינים, מפני שמשה החניף להם והגן עליהם, כי הוא חתן יתרו כהן מדיין ואף ישב שם במשך שנים רבות. לפיכך ציווה אותו הקב"ה שילחם במדיין קודם פטירתו כדי לסתום טענות שווא הללו.

להתבונן

"וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה אֶלְפִּי לְמִטָּה
לְצַבָּא, אֹתָם וְאֵת פִּינְחָס בֶּן
אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן, לְצַבָּא וְכָלִי הַקֹּדֶשׁ
וְחִצְצִרֹת הַתְּרוּעָה בְּיָדוֹ" (לא, ו)

מדוע משה רבינו שולח למלחמת מדיין את פנחס בן אלעזר הכהן ולא את יהושע בן נון?

רבינו האור החיים' הקדוש זיע"א כתב לתרץ שני תירוצים, האחד, שיש להעדיף את פנחס שקינא לה', ועשה שפטים מופלאים כשהשמיד אומה טמאה. והשני, שאף שרק צדיקים יצאו למלחמה, חשש משה שלא יהיה קטרוג למה לא מיחו בחוטאים, ונשלח פנחס שקינא קנאת ה' במסירות נפש.

יש קונה עולמו בפרוטה אחת!

העלון הזה שבידיכם רבים נהנים ממנו ומתחזקים, בזכותכם נוכל להגיע ליותר קוראים ולחזקם! אל תפספסו.

תרומות ניתן להפקיד בסניף הדואר, בנק 09 סניף 001 מס' ח-נ 2718517 ניתן לפנות: 053-4139903

הציבור היקר מוזמן מדי ערב להשתתף בשיעורי של הרב יעקב שניאור שליט"א

בבית מדרש 'להאיר', רחוב הרב קוק 4 חדרה

18:00 - שיעור חיזוק • 18:15 - שיעור בגמרא מסכת קידושין

18:45 - שיעור בהלכה ומוסר • 20:00 - תפילת ערבית

ברוכים הבאים ~ טעמו וראו כי טוב ה'

העלון טעון גניזה. אין לקרוא העלון בשעת התפילה וקריאת התורה, אסור לטלטלו במקום שאין עירוב.